

Sygn. akt V CZ 65/11

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Iwona Koper

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Wojciecha G.
przeciwko Okręgowej Izbie Radców Prawnych
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 września 2011 r.,
zażalenia powoda na orzeczenie o kosztach, zawarte w wyroku
Sądu Okręgowego
z dnia 22 lutego 2011 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od powoda na rzecz strony
pozwaney kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 22 lutego 2011 r. oddalił apelację powoda, dochodzącego odszkodowania za szkodę wyrządzoną odmową wpisu na listę radców prawnych, i zasądził od powoda na rzecz pozwanej Okręgowej Izby Radców Prawnych kwotę 1200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Powód w zażaleniu na postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie przy wydaniu tego postanowienia art. 98 § 3 w związku z art. 99 k.p.c. Według powoda, radca prawny działający w imieniu strony pozwanej w postępowaniu apelacyjnym w rzeczywistości nie był jej pełnomocnikiem procesowym, ponieważ nie został umocowany przez upoważniony do tego organ. Z przedłożonego w postępowaniu dokumentu wynika, że pełnomocnictwo zostało udzielone przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych, a podpis na nim złożył dziekan tej rady, według zaś właściwych przepisów rada ta nie była umocowana do udzielenia pełnomocnictwa, a gdyby nawet była, nie mógłby w tym zakresie działać sam dziekan, ponieważ rady okręgowych izb radców prawnych są ciałami kolegialnymi, dziekan zaś – w myśl postanowienia właściwego regulaminu - jedynie „kieruje pracami rady oraz reprezentuje radę na zewnątrz”. Zgodnie z art. 60 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2010 r. nr 10, poz. 65 ze zm. – dalej: „u.r.p.”), pełnomocnictwo procesowe do reprezentowania okręgowej izby radców prawnych powinno zostać udzielone przez Krajową Radę Radców Prawnych. Przepis ten stanowi, że do zakresu działania Krajowej Rady Radców Prawnych należy „reprezentowanie samorządu wobec sądów, organów państwowych i samorządowych, instytucji i organizacji”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Okręgowe izby radców prawnych są jednostkami organizacyjnymi samorządu zawodowego radców prawnych wyposażonymi w osobowość prawną (art. 5 u.r.p.), działającymi zatem przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie (art. 38 k.c.). Według art. 42 ust. 1 u.r.p.,

organami samorządu zawodowego radców prawnych są: Krajowy Zjazd Radców Prawnych, Krajowa Rada Radców Prawnych, Wyższa Komisja Rewizyjna, Wyższy Sąd Dyscyplinarny, zgromadzenie okręgowej izby radców prawnych, rada okręgowej izby radców prawnych, okręgowa komisja rewizyjna i okręgowy sąd dyscyplinarny. W związku z tym, że samorząd zawodowy radców prawnych jako taki nie ma osobowości prawnej, a mają ją – będące jednostkami organizacyjnymi tego samorządu – okręgowe izby radców prawnych i Krajowa Izba Radców Prawnych (art. 5 u.r.p.), w art. 42 ust. 1 u.r.p. chodzi w istocie o organy tych jednostek. Nie budzi przy tym wątpliwości, które z nich są organami okręgowych izb radców prawnych, a które organami Krajowej Izby Radców Prawnych; wynika to jednoznacznie z ich nazw. Niewątpliwie więc Krajowa Rada Radców Prawnych nie jest organem okręgowych izb radców prawnych, lecz organem Krajowej Izby Radców Prawnych, dlatego, wbrew twierdzeniom powoda, nie może ona oczywiście być uznana za organ umocowany do udzielenia pełnomocnictwa procesowego do reprezentowania okręgowych izb radców prawnych.

Zgodnie z art. 52 u.r.p., rada okręgowej izby radców prawnych kieruje działalnością okręgowej izby radców prawnych (ust. 1), w szczególności do zakresu jej działania należy: reprezentowanie interesów zawodowych członków okręgowej izby radców prawnych, doskonalenie zawodowe radców prawnych, nadzór nad należyтым wykonywaniem zawodu przez radców prawnych i aplikantów radcowskich, występowanie do organów rejestrowych lub ewidencyjnych z wnioskiem o wszczęcie postępowania o wykreślenie z rejestru lub ewidencji podmiotu prowadzącego postępowania o wykreślenie z rejestru lub ewidencji podmiotu prowadzącego działalność w zakresie pomocy prawnej niezgodnie z przepisami niniejszej ustawy (ust. 3), a jej organem wykonawczym jest prezydium, które stanowią dziekan, wicedziekani, sekretarz, skarbnik i członkowie (ust. 2). Rada okręgowej izby radców prawnych, podobnie jak i inne organy jednostek samorządu zawodowego radców prawnych, podejmuje uchwały w obecności co najmniej połowy swych członków (art. 45 u.r.p.). W art. 60 pkt 8 u.r.p. Krajowa Rada Radców Prawnych została upoważniona do uchwalenia regulaminu działalności samorządu i jego organów, mającego status statutu, o którym mowa w art. 38 k.c. Paragraf 21 Regulaminu działalności samorządu

i jego organów uchwalony przez Krajową Radę Radców Prawnych w dniu 26 września 2008 r. i później przez nią zmieniany, stanowiący załącznik do uchwały nr 9 /VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Regulaminu działalności samorządu i jego organów (dalej: „regulamin”), stanowi m.in., że dziekan reprezentuje radę okręgową izby radców prawnych na zewnątrz, a z mocy jego upoważnienia – wicedziekan.

Zawarte w art. 52 u.r.p. upoważnienie rady okręgowej izby radców prawnych do kierowania działalnością okręgowej izby radców prawnych obejmuje - podobne do kompetencji, którą art. 201 § 1 k.s.h. przyznaje zarządowi spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a art. 368 § 1 k.s.h. – zarządowi spółki akcyjnej - umocowanie do prowadzenia spraw okręgowej izby radców prawnych w zakresie stosunków wewnętrznych oraz do jej reprezentowania w stosunkach zewnętrznych. Bez organu o takiej kompetencji nie byłoby możliwe, łączące się z posiadaniem osobowości prawnej i tym samym zdolności prawnej oraz zdolności do czynności prawnych, uczestnictwo okręgowych izb radców prawnych w obrocie prawnym, a nie ma żadnych podstaw do przypisania wspomnianej kompetencji któremukolwiek z pozostałych organów okręgowych izb radców prawnych. W sferze wewnętrznej, tj. w zakresie, w którym chodzi o prowadzenie spraw okręgowej izby radców prawnych, decyzja rady okręgowej izby radców prawnych co do udzielenia pełnomocnictwa procesowego powinna mieć postać uchwały, spełniającej wymagania dotyczące kworum (art. 45 u.r.p.) i większości potrzebnej do jej podjęcia (§ 3 pkt 1 regulaminu). Samo natomiast - mieszczące się w sferze zewnętrznej, czyli reprezentacji - udzielenie pełnomocnictwa procesowego do działania w imieniu okręgowej izby radców prawnych może być, zgodnie z § 21 regulaminu, udzielone już przez samego dziekana, a z jego upoważnienia – przez wicedziekana. To przyjęte w regulaminie rozwiązanie harmonizuje z art. 52 ust. 2 u.r.p., uznającym prezydium rady okręgowej izby radców prawnych, którego członkami są dziekan i wicedziekani, za organ wykonawczy rady okręgowej izby radców prawnych.

W konsekwencji zażalenie powoda okazało się bezzasadne; dlatego Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił je,

a o kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnął zgodnie z art. 98 i 108 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt 2 i § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.